

KOULURUOKA 70V

Vuosi 2018 on kouluruokailun juhluvuosi, sillä kouluruoka täyttää 70 vuotta. Haminan kaupungin koulujen vuoden 2018 ruokateemat on suunniteltu osin 70- vuotisen kouluruokailuhistorian pohjalta.

Vuonna 1943 Suomen eduskunta määräsi kunnat ensimmäisenä maailmassa tarjoamaan lämpimän lounaan koululaisille. Kouluille sallittiin viiden vuoden siirtymäaika ja vuotta 1948 pidetäänkin maksuttoman kouluruokailun virallisena alkamisvuotena.

4.4.2018 LOUNASRUOKANA TILLILIHA

1960- luku

Kouluruokailua haluttiin kehittää ja monipuolistaa. Oli alettu kiinnittää huomiota tilastoihin, joiden mukaan sydän- ja verisuonitautien aiheuttama kuolleisuus oli Suomessa kansainvälisesti erittäin suuri, erityisesti miehillä.

Tuttujen keittojen rinnalle tuli uusia tuttavuuksia, kuten pinaattivelli ja kesäkeitto. Kasviksia ja juureksia lisättiin aterioille ja toiveena oli yksi liharuokapäivä viikossa. Suosikkiruoksi nousi hernekeitto. Aterioiden kyytipojaksi tulivat maito, näkkileipä ja voi.

Useissa kouluissa ruokailtiin luokissa, joten tuon ajan koululaiset muistavat ruokaliinan, joka laitettiin pulpetille ruokailun alkaessa.

Haarukat ja veitset ilmestyivät kouluruokaloihin kun lusikoitavien ruokien rinnalle tulivat mm. tilliliha, veriohukaiset ja lihamakaronivuoka. Maito juotiin metallisista mukeista.

Ruokailutapahtumassa noudatettiin edelleen tarkkoja sääntöjä ja kovaa kuria. Opettaja tai keittäjä jakoi ruuan eikä sitä saanut jättää syömättä. Ruokailun aikana ei seurusteltu muiden kanssa, vaan suoriuduttiin nopeasti omasta ateriasta.

Vuonna 1964 lakiin tuli lisäys jonka mukaan opettaja, jonka tehtäväksi se on annettu, on velvollinen valvomaan kouluruokailua siihen itse osallistuen. Opettajan tuli myös opettaa hyviä pöytätapoja.

Vuonna 1967 ateria katsotaan riittäväksi, jos se tyydyttää keskimäärin kolmanneksen lapsen päivittäisestä ravinnontarpeesta.

21.3.2018 LOUNASRUOKANA KANAVIILLOKKI

1970- luku

Vuonna 1970 peruskouluasetuksen mukaan kouluateria oli annettava mahdollisuuksien mukaan kotien yleisenä ateria-aikana. Kaikissa kunnissa oli siirrytty peruskouluun vuoteen 1977 mennessä, jolloin maksuton kouluruoka järjestettiin kaikille peruskoululaisille.

Ruokakolmio ja ruokaympyrä esiteltiin vuonna 1977 ja ravitsemukseen alettiin kiinnittää entistä enemmän huomiota.

Valmisruuat, kuten maksalaatikko, lihapullat ja vihannessäilykkeet yleistyivät myös kouluruuissa. Myös riisi, spagetti ja kana tulivat ruokalistoille. Kanasta valmistettiin risottoa ja kanaviillokkia. Hedelmien, kasvien ja tuoresalaattien tarjoaminen lisääntyi tasaisesti ruokapalveluissa

Koulussa alettiin kuunnella ruokailujen suhteen myös oppilaiden mielipiteitä ja näillä mielipiteillä oli vaikutusta ruokailuiden kehittämiseen.

Vuosina 1971–1977 kouluissa tarjottiin välipala kaikille oppilaille. Vuonna 1977 tuli säästö päätös, jonka mukaan välipalaa ei enää voitu tarjota kaikille oppilaille, ainoastaan erikoisruokavaliota noudattaville ja pitkämatkalaisille.

11.5.2018 LOUNASRUOKANA UUNIMAKKARAA JA RYYNIMAKKARAA

1980- luku

Kouluruokailu alettiin nähdä kokonaisuutena. kiinnitettiin huomiota ruuan laatuun ja määrään, ruokailuympäristön viihtyvyyteen, ruokailun ajankohtaan ja pituuteen sekä oppilaiden käyttäytymiseen.

Ruokasalien viihtyvyyttä lisättiin pöytälinoilla, lautasliinoilla sekä erilaisilla teemaviikoilla.

Kouluruokailusta tuli opetus- ja kasvatustilanne.

Vuoden 1984 peruskouluasetuksessa määrättiin, että kouluateria on annettava mahdollisuuksien mukaan yleisenä ateria-aikana ja ruokailutauon on oltava vähintään 30 minuuttia.